

stor och vacker hamn. Staden var ock fordom ryktbar för sin sjöfart, och dess sjömän voro bland de utmärktaste i Europa. Den hade på den tiden en blomstrande handel och herrskade öfver betydliga landsträckor kring Medelhafvet. Columbus, Amerikas upptäckare, var född genuesare.

På Italiens andra sida, vid *Adriatiska hafvets* lågländta strand, ligger *Venedig*, äfvenledes en af Italiens märkvärdigaste städer, för närvarande med sitt område tillhörande Österrike. Liksom Amsterdam i Holland, är denna stad byggd på en mängd öar i hafvet, och i stället för gator, genomkorsas den af kanaler i alla riktningar. Öfver dessa kanaler leda på några ställen präktiga broar, men i allmänhet föredraga innevänarne att färdas på kanalerna och begagna för detta ändamål ett slags egna farkoster, kallade gondoler, täckta båtar af långsträckt form, hvilkas tak äro behängda med svarta tygstycken, så att de se mycket dystra ut der de ljudlöst framdrivas af gondolierens (rod-darens) enda åra. Inga vagnar, kärror eller hästar synas i staden, och det enda rymligare ställe, der man kan lustvandra, är ett stort torg, som kallas Marcusplatsen. *Venedig* var fordom en af Italiens rikaste och mäktigaste städer; men nu är dess makt bruten och flera af dess skönaste palatser falla alltmer i ruiner.

Midt på Italiens västkust, ej långt från hafvet, vid den lilla Tiberfloden, ligger »de sju kullarnes stad», det gamla *Rom*, denna märkvärdiga stad, som fordom egde rätt att kallas världens herrskar-inna, emedan de mäktiga romarne genom tapperhet och klokhet kommit i besittning af hela den då kända världen. Staden är säte för den katolska kristenhetens öfverhufvud, påfven, och prydes af en mängd sköna byggnader, såsom Sit Peterskyrkan, det största och praktfullaste tempel i världen, Vatikanen, påfvens residens m. fl. *Rom*, som nu är hufvudort blott inom kyrkostaten, är ämnad

att blifva det förenade konungariket Italiens hufvudstad. Staden är rik på herrliga fornminnesmärken.

Södra delen af Italien är ett bergland, fullt af djupa dalar. Växtligheten i dessa dalar är utomordentligt rik; skogs- och fruktträd, vinrankor och de herrligaste blommor växa der med en kraft, som man endast får se i ett så välsignadt klimat, som detta. Byarne äro i allmänhet byggda endera högt upp på bergen, eller vid foten af någon brant klippa. Detta sker till skygd mot röfvere, hvaraf mellersta och södra Italien ännu, såsom fordom, öfverflödar.

Neapel, i Italiens sydvästra del, ligger vid en havsvik, kallad Neapelgolven, hvars stränder äro ryktbara för sin skönhet och fruktbarhet, samt för sitt herrliga klimat. Icke långt från *Neapel* ligger det namnkunniga ildsprutande berget *Vesuvius*, från hvars topp ur en s. k. krater, eld och rök ofta frambyta. Tid efter annan har händt, att vulkanen uppkastat glödande stenmassor och lavaströmmar, som fördränkt städer och byar vid bergets fot *).

Italienarne äro till sitt yttre ett mörklagdt folk, med i allmänhet ädel gestalt, svart hår och blyt-rande ögon. Till sitt lynne äro de häftiga och lidelsefulla, i vrede lömska och hämndgiriga; de äro tröga till arbete, men qvicka och fyndiga, när något uppfordrar dem dertill; de visa kanske i ännu högre grad än tyskarne sinne för musik och fallenhet för öfriga konster. Målarekonsten nådde också hos dem fordom sin högsta fullkomlighet. Språket är särdeles välljudande. Landets kvinnor beundras för sin skönhet och förstå väl att höja densamma

*) Så skedde år 79 efter Kristi födelse, då tre blomstrande städer, *Herculanium*, *Pompeji* och *Stabiae*, vid ett utbrott af *Vesuvius*, så betäcktes af gyttja och aska, att man icke mer kunde se stället der de legat. Vid i senare tider anställda gräfningar, har man påträffat smycken och marmorbilder, pergamentsskrifter och målningar af utomordentligt värde. Gator och hus hafva blottats och husgerådssaker anträffats i det skick, som de lemnades af de olyckliga egarne, som nu slumrat under askan i 1800 år.

genom nått och pryddig klädsel, liksom folkdrägterna i allmänhet äro smakfulla, ehuru mycket omvexlande.

Till konungariket Italien hörer, utom *Sardinien* och några mindre öar, äfven den stora ön *Sicilien* i Medelhafvet, rik och gynnad af den gifmildaste natur. Här ligger det eldsprutande berget *Ætna*. Förnämsta städerna äro *Palermo*, *Messina* och *Syracusa*.

SPANIEN.

Spanien och Portugal bilda tillsammans den stora Pyreneiska halfön, det östligaste fasta land i Europa. Den omgifves af hafvet på alla sidor, utom mot södra Frankrike, der *Pyreneiska bergskedjan* utgör gränsen. Spanien består af flera provinser, fordom särskildta konungariket, hvaraf den vigtigaste är *Kastilien*, i medelpunkten af landet, der *Madrid*, landets hufvudstad, är belägen. Madrid ligger på en ödlig, mager slätt, men är en vacker och ståtlig stad. Icke långt derifrån ligger det namnkunniga och praktfulla slottet *Escorial*, på en gång ett kloster och ett kongl. slott, med 17 särskilda afdelningar, hvaribland en kyrka med 24 altaren och 8 orgelverk. — Mellersta Spanien är i allmänhet torrt och sandigt och klimatet är ojemnt, ibland brännande hett, ibland, när fjällvindarne blåsa, genomträngande kallt.

Längre norr ut i de provinser, som fyllas af armar från Pyreneerna, är klimatet ännu kallare; inga sydländska blommor eller frukter trifvas här, men bergen klädas af ekar och kastanier. Högre upp växa bland klipporna endast tall och gran. Pyreneerna äro ej på långt när så höga som Alperna, dock finnas åtskilliga toppar, på hvilka snön beständigt kvarligger.

I södra Spanien är klimatet mycket varmt, och jordmånen rik och fruktbarande. Den framalstrar många sädeslag, såsom hvete, ris och mais, samt

vindrufvor af ädlaste slag. Här mogna apelsiner och citroner. Apelsinträden, med sina raka stammar och gröna, glänsande löf, gifva en vacker anblick, och deras hvita blommor äro så starkt väluktande, att hela nejden, der de växa, uppfylles af deras doft. Här finnas också fikon, mulbär, oliver (hvilka mycket begagnas till föda af både spaniorer och portugiser och af hvilka olja pressas), samt många andra sydfruktar af utmärkt beskaffenhet. Till och med sockerröret trifves. Dessa nejder äro i afseende på växtlighet bland de lyckligast lottade på jorden.

Förnämsta staden här är *Sevilla*, belägen i medelpunkten af en bördig slätt, full af byar, kyrkor och vingårdar, och genom hvilken en af Spaniens största floder, *Guadalquivir*, flyter. *Sevilla* är spaniorernas stolthet. Dess domkyrka och öfriga praktbyggnader äro ock af ädlaste stil, men gatorna hafva, för att mildra det bländande solljuset, ursprungligen blifvit för trängt tilltagna, så att ej husen kunna framträda i all sin skönhet. Mellan Spanien och Afrikanska kusten ligger *Gibraltars sund*. Detta sund har sitt namn af en hög och mycket brant klippa på europeiska sidan. Här ligger världens starkaste fästning, sedan 1704 tillhörig engelsmännen. Detta sund och denna klippa voro för de gamle världens slutpunkt, och längre än hit trodde man sig icke kunna komma. Såsom en liten egenhet kan anmärkas att *Gibraltars klippa* är det enda ställe i Europa der apor finnas vilda.

Spaniens befolkning har i olika trakter högst olika utseende. I södern, omkring *Sevilla*, äro män och kvinnor mycket mörka, med svart hår och svarta ögon; i de norra provinserna deremot äro de ljusare. Deras språk är särdeles väljudande och deras folkdräkter vackra och smakfulla, i synnerhet vid högtider, då de framträda i all sin ståt. Kvinnorna bära vanligen utomhus öfver hufvud och axlar en svart silkesslöja, kallad »mantilla». Spaniorerna äro mycket musikaliska, och den smakfulla smidighet och vighet, som de ådagalägga i